

PREDAREA LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE ÎN ERA DIGITALĂ

prof. POPA GABRIELA
LICEUL „VOIEVODUL MIRCEA”, TÂRGOVIȘTE

Într-o societate în permanentă schimbare, sistemul de învățământ trebuie să țină seama de necesitățile educabililor și de capacitatea acestora de a se adapta la cerințele societății. Astfel, utilizarea calculatorului în procesul de învățământ devine o necesitate, în condițiile dezvoltării accelerate a tehnologiei informației.

Numită de unii ca “inovația tehnologică cea mai importantă a pedagogiei moderne”, instruirea asistată de calculator (IAC) contribuie la eficiența instruirii, este un rezultat al introducerii treptate a informatizării în învățământ.

Interacțiunea elev-calculator permite diversificarea strategiei didactice, facilitând accesul elevului la informații mai ample, mai logic organizate, structurate variat, prezentate în modalități diferite de vizualizare. De fapt, nu calculatorul în sine ca obiect fizic, înglobând chiar configurație multimedia, produce efecte pedagogice imediate, ci calitatea programelor create și vehiculate corespunzător, a produselor informatice, integrate după criteriile de eficiență metodică în activitățile de instruire. Modernizarea pedagogică implică deci, existența echipamentelor hardware (calculator), a software-ului (programelor) și a capacității de adaptare a lor, de receptare și valorificare în mediul instrucțional. Numită și «inovația tehnologică cea mai importantă a pedagogiei moderne», instruirea asistată de calculator – IAC – contribuie la eficiența instruirii, este un rezultat al introducerii treptate a informatizării în învățământ.

Calculatorul oferă posibilități reale de individualizare a instruirii. El nu este doar un mijloc de transmitere a informației, ci poate oferi programe de învățare adaptate conduitei și cunoștințelor elevului. Acesta poate fi utilizat în procesul de predare – învățare de către profesor și elev în scopul intermediării activității de predare interumană ce are loc între cei doi poli educaționali: profesor și elevi.

În practica didactică, se concretizează o serie de alternative (care cuprind elemente TIC) la metodele de predare-învățare-evaluare tradiționale.

O lecție care folosește avantajele tehnologiei internet și multimedia se comportă sub forma unui profesor virtual, oferind un nivel ridicat de asistență prin prelegeri cu suport multimedia, activități practice asistate de calculator, instrumente pentru evaluare, instrumente pentru învățarea prin cooperare. Utilizând calculatorul în procesul educativ, stimulăm învățarea prin motivarea elevilor pentru folosirea acestuia în scopuri educative, facilităm procesele de prezentare a informației.

Calculatorul este un mijloc care s-a integrat foarte bine în sistemul mijloacelor didactice poate fi folosit cu succes la ore, în oricare moment al desfășurării unei lecții.

Spre deosebire de modelul tradițional care vizează memorarea, organizarea cunoștințelor și utilizarea acestora, teoriile învățării bazate pe utilizarea TIC în actul didactic, propun un model în care achiziția cunoștințelor este înlocuită cu construcția competențelor (abilități, deprinderi, informații, atitudini). Utilizarea instrumentelor TIC solicită din partea cadrului didactic o atenție sporită în selectarea:

- metodei de predare – învățare – evaluare;
- softurilor educaționale de calitate;
- informațiilor accesibile pe Internet

Unele dintre avantajele utilizării instrumentelor TIC ar fi că:

- Individualizează instruirea elevilor prin adaptarea nivelului de pregătire în raport de calitatea rezultatelor obținute în procesul de învățământ;
- Imaginea clasei și a elevului devine mult mai obiectivă, controlul și asistența psihopedagogică a elevilor fiind susținute de elemente observabile și măsurabile;
- Constituie un factor motivațional suplimentar de largire a orizontului de cunoaștere;

- Stimularea gândirii logice și a imaginației,
- Consolidează abilități de investigare științifică;
- Formarea deprinderilor practice utile;
- Ajută elevii cu deficiențe să se integreze în societate și în procesul educațional;
- Asigură alegerea și folosirea strategiilor adecvate pentru rezolvarea diverselor aplicații;

Calculatorul este extrem de util deoarece stimulează procese și fenomene complexe pe care nici un alt mijloc didactic nu le poate pune în evidență. Prin intermediul lui se oferă elevilor, modelări, justificări și ilustrări ale conceptelor abstracte, ilustrări ale conceptelor abstracte, ilustrări ale proceselor și fenomenelor neobservabile sau greu observabile din diferite motive.

Calculatorul este folosit pentru dezvoltarea capacităților de comunicare pentru colectarea, selectarea, sintetizarea și prezentarea informațiilor. Metodele și tehnicile, îmbinate în mod eficient cu softurile educaționale, duc la formarea unui stil de muncă de tip participativ, prospectiv și creativ.

Platforma AeL, slide-show-urile în Microsoft Power Point, filmele editate cu Windows Movie Maker, Flash Media Player cu simulări, soft-ul educațional în general sunt resurse care odată integrate în demersul didactic conduc la realizarea unor lecții interactive. Soft-ul educațional conduce la o învățare sincronă, în care profesorul coordonează și monitorizează lecția, creează un mediu educațional nou.

Softuri interactive pentru însușirea unor cunoștințe noi creează un dialog între educabil și programul respectiv; interacțiunea poate fi controlată de computer (dialog tutorial) sau de educabil (dialog de investigare); softul preia una din funcțiile profesorului, fiind construit pentru a-l conduce pe educabil, pas cu pas, în procesul de învățare după o strategie stabilită de proiectantul softului.

Un astfel de exemplu este platforma e-learning AeL; **Lecțiile AEL** prezintă avantajul că pot fi utilizate ca atare (pentru o clasă cu nivel mediu), dar pot deveni, în același timp, punctul de plecare al unor discuții complexe pentru elevii cu potențial superior de receptare a textului literar, capabili de performanțe. Acestea contribuie astfel semnificativ la dezvoltarea competențelor de comunicare orală sau scrisă: receptarea mesajului oral, receptarea mesajului scris, exprimarea orală și exprimarea scrisă, crearea de mesaje etc. Lecțiile AEL și-au dovedit eficiența și datorită faptului că obiectivele propuse (generale sau operaționale) sunt centrate pe formarea de capacități proprii folosirii limbii în diferite situații de comunicare, reprezentând o adaptare adecvată a conținuturilor de învățare la nivelul de vârstă și la interesele elevului.

Unitatea de învățământ: LICEUL „VOIEVODUL MIRCEA” TÂRGOVIȘTE			
Numele și prenumele: POPA GABRIELA			
Disciplina: LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ			
Clasa	Unitatea	Titlul activității didactice	Timp
a XI-a B	PERIOADA INTERBELICĂ CAP. ROMANUL	Caracterizarea unui personaj literar OTILIA MĂRCULESCU	2 ore
Justificarea didactică pentru utilizarea TIC		Obiective de învățare	

<p>Elevii vor utiliza TIC realizand o prezentare PPT, se vor documenta asupra personajului pus in discutie utilizand internetul, vor asocia diferite imagini potrivite portretului personajului, vor viziona anumite secvente din ecranizarea romanului.</p> <p>Acest lucru va dezvolta creativitatea elevilor, capacitatile lor intelectuale, le starneste curiozitatea</p>	<p>Competențe generale: C1 Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și producerea mesajelor în diferite situații de comunicare; C2 Folosirea instrumentelor de analiză stilistică și structurală a diferitelor texte literare și non-literare; C3 Argumentarea în scris sau oral a propriilor opinii asupra unui text literar sau non-literar.</p> <p>Competențe specifice: 1.4 folosirea adecvată a unor forme de exprimare orală în diferite contexte de comunicare; 2.1 recunoașterea și analiza principalelor componente de ordin structural, specifice textului narativ; 2.4 aplicarea conceptelor operaționale în analiza și discutarea textelor narative; 3.1 susținerea argumentată a unui punct de vedere într-o discuție.</p> <p>Obiective operaționale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să enumere principalele modalități de caracterizare a personajelor; ▪ să-și argumenteze, oral sau în scris, punctele de vedere; ▪ să situeze personajul în relație cu alte personaje și în mediul în care trăiesc;
Termeni cheie	Resurse
<p>Tehnica PLURIPERSPECTIVEI PERSONAJ ROTUND</p>	<p>26 de computere Windows XP -Media Player, PowerPoint, Movie Maker fișe de lectură, fișe de muncă independentă, carioci, flipchart, videoproiector.</p>

Prezentările Power Point sunt deosebit de utile, dacă profesorul corelează în mod optim obiectivele lecției cu întreg conținutul acesteia. Prezentările Power Point prezintă avantajul că permit o abordare multidisciplinară a unor secvențe ale lecției, contribuind astfel la dezvoltarea capacităților cognitive și afective ale elevului.

Bubbl.us (<https://bubbl.us>) este o aplicație simplă pentru crearea de hărți conceptuale colaborative online care pot fi stocate sau exportate ca imagini sau html, pentru a fi publicate pe blog sau în pagină web, pot fi printate sau trimise prin e-mail. Astfel, în dirijarea învățării, elevii pot fi provocați să completeze o hartă conceptuală în care să înscrie trăsăturile unui personaj dintr-un text studiat. La finalul completării, elevii vor fi solicitați să comunice felul în care au completat harta conceptuală colegului de bancă. Astfel, vor fi exersate și competențele de evaluare, iar elevii vor primi feedback rapid.

Prezi (<http://prezi.com>) este o aplicație pentru crearea de prezentări non-lineare, cu posibilități ca: zoom, itinerar al prezentării, inserare de legături, imagini, videoclipuri, texte, fișiere pdf, desene. În momentul însușirii de noi cunoștințe, elevii pot fi solicitați să realizeze prezentarea unui scriitor, a operelor lui.

De la crearea unor **bloguri** sau resurse de tip **wiki** la **dicționare și biblioteci on-line**, există numeroase posibilități de utilizare a calculatorului în practica didactică.

Concluzionând, putem spune că utilizarea tehnicilor și tehnologiilor informaționale computerizate, adică implementarea educației asistate de calculator, constituie calea pentru creșterea eficienței și asigurarea calității procesului de învățământ. Educația asistată de calculator necesită o riguroasă proiectare didactică (design instrucțional). Utilizarea noilor tehnologii (TIC) oferă profesorului mijloacele cu ajutorul cărora poate aborda într-o nouă perspectivă demersul educațional.

BIBLIOGRAFIE:

Adăscăliței, A., *Instruire asistată de calculator, Didactica informaticii*, Editura Polirom, București, 2007.

Cucoș, Constantin, *Informatizarea în educație*, Editura Polirom, Iași, 2006.

Dumbravă, Emil, *Utilizarea calculatorului în studiul limbii și literaturii române în liceu*, 2008.

Manolescu, M., *Evaluarea școlară. Metode, tehnici, instrumente*, Editura Meteor Press, București, 2005

coord. Singer, Mihaela, *Tehnologia informației și a comunicațiilor în procesul didactic. Ghid metodologic. Gimnaziu și liceu*, MEC, CNC, 2002.